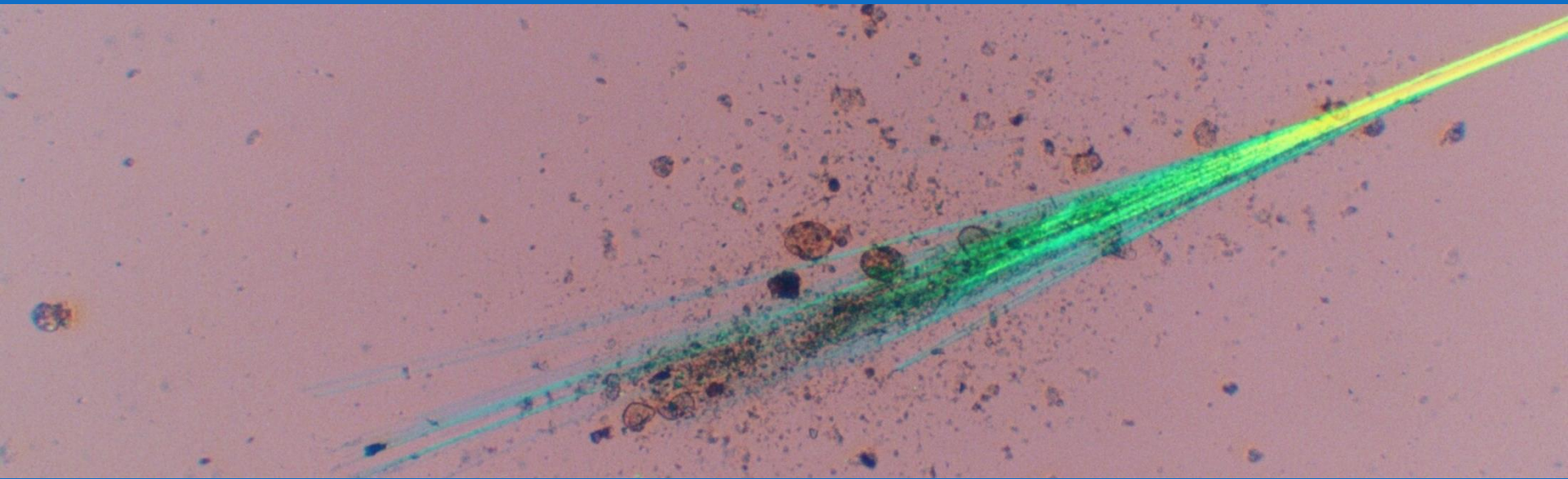

Asbest – fortsat en risiko ved arbejde med installationer

SBMI A/S,
Laboratoriechef, biolog Rune Nielsen

Asbest stadig aktuelt!

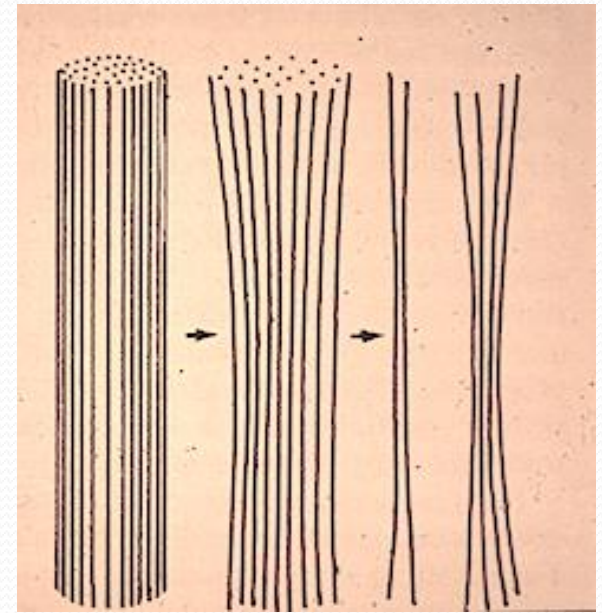

Nr. B 7247

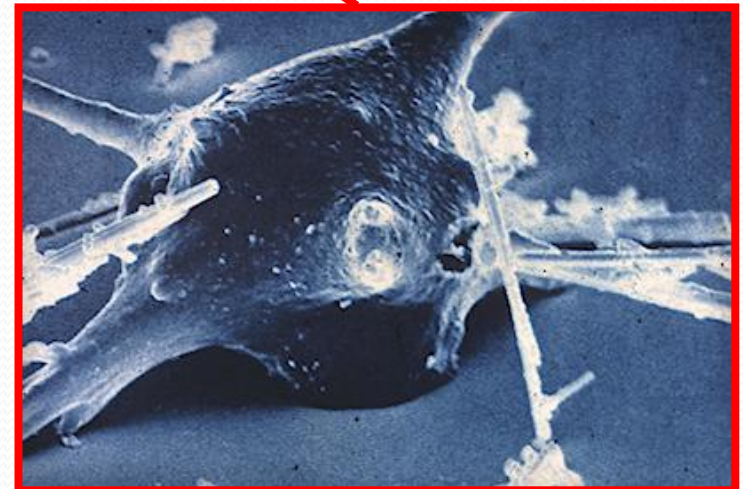
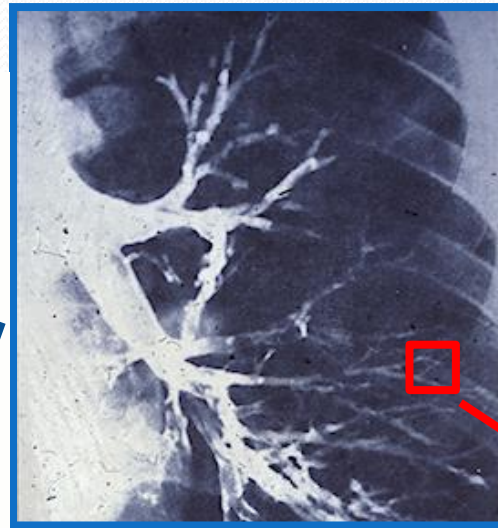
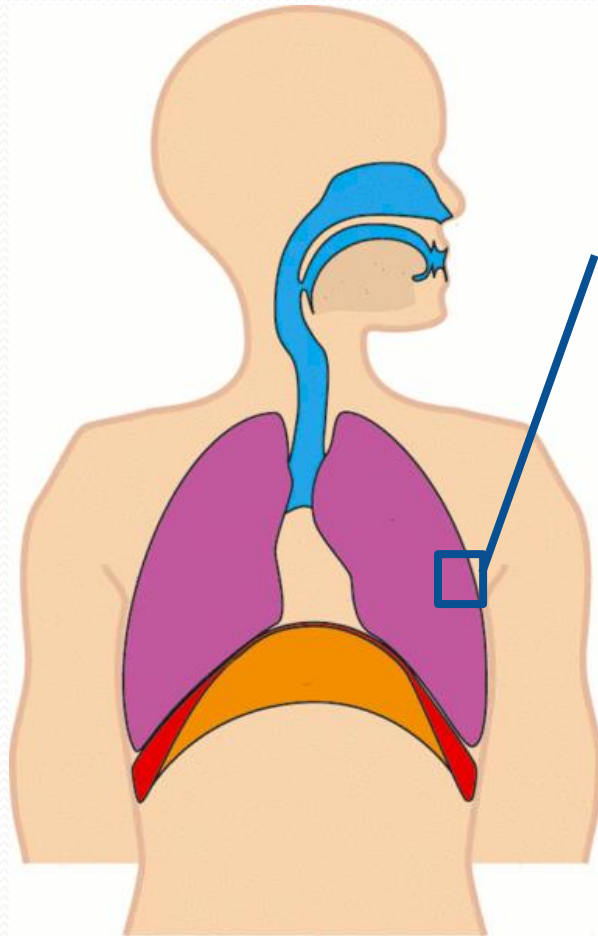
”Sygdommen har en lang latenstid, og mange af disse dødsfald skyldes udsættelse i tiden før, asbest blev forbudt. Men i perioden 2008 til 2017 døde 37 personer, som var blevet udsat for stoffet efter forbuddet.”

Hvad er asbest?

- Visse *naturligt* forekommende mineral med fiberstruktur
- Spaltes på langs og kan blive:
 - Lange og stærke fibre
 - Ekstremt tynde fibre $\varnothing < 3\mu\text{m}$

Hvorfor er asbest skadeligt

Asbestrelaterede lidelser

- Asbestose (10-20 år)
 - Lungekræft (10-30 år)
- } Høj eksponering
- Fortykkelser af lungehinde
 - Lungehindekræft (15-50 år)
- } Lav eksponering
- **I Danmark ≥ 250 dødsfald/år pga. asbest**

Forbud mod asbest

- **1972**: Teknisk isolering
- **1980**: Fleste asbestprodukter forbydes, dog gives dispensation til nogle asbestprodukter
- **1986**: Forbud mod asbest indendørs
- **1990**: Forbud mod asbest udendørs

Væsentlige regler vedr. asbest

- **Ingen** krav om fjernelse af intakte materialer
- **Registreringen** af asbest er bygherres pligt
- **Asbestarbejde** kræver specialuddannelse
- **Ingen under 18 år** må udsættes for asbest
- **Grænseværdi** 100.000 fibre/m³

Hvor findes asbest i bygninger ?

- Teknisk isolering og pakningsmateriale
- Plade og kanaler
- Klæber fx fliser, gulve og tag
- Støbegulve og gulvbelægninger
- **Skjulte/indkapslede materialer**
- **Støvdeponi (fx i ældre teknikrum)**

Teknisk isolering fra før 1980

Pulverisolering: Kiselgur og magnesia med asbest

Teknisk isolering fra før 1980

Asbestsnor

Asbestpap

Fibercement (eternit) før 1990

Eternitkanaler

Asbesttagplader

Silikatplader

Asbestsilikatplade

Asbestsilikatplade

Støbegulve og akustikpuds

Akustikpuds

Støbegulv

Skjulte asbestmaterialer

Skjult plade, i dæk til
installationskanal

Ældre isolering skjult
under nyere isolering

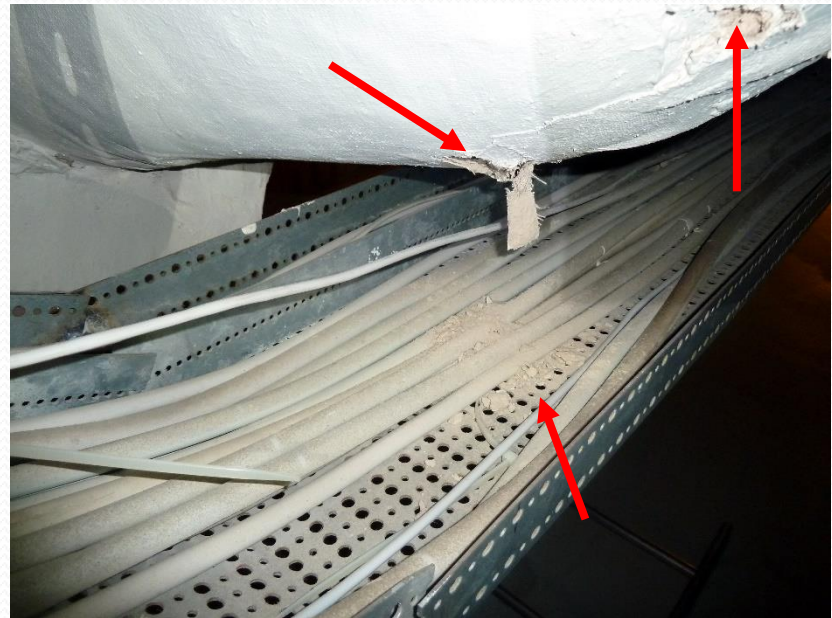

Beskadiget isolering

Beskadiget isolering på kanal

Drys fra beskadiget rørbojning

Drys og materialerester

Loftrum med Eternit Installationer på loft

Gamle materialerester og støv

Materialerester på overflader

Gammel støv på overflader

Asbest i luft

- Udeluft, byområder (WHO) < **100** fibre/m³ luft
- Måler aflæsning og inspektion på loft og i centraler med asbest i støv < **1.000** fibre/m³ luft
- Arbejde med hurtigt kørende elværktøj i asbestplade > **100.000** fibre/m³ luft

Hvordan minimeres risiko?

- **Vurdering af arbejdsstedet**
 - Er der fx synlig beskadiget materialer?
 - Er der meget støvet?
 - Er der foretaget asbestkontrol ?
- **Vurdering af den konkrete opgave**
 - Ikke støvende arbejde fx inspektion
 - Støvende arbejde fx installationsarbejde

Typer af kontrolprøver

- Materialeprøver
- Geltapeprøver
- Luftprøver

Værnemidler

Åndedrætsværn P2

Støvdragt, evt. handsker

Arbejdsplan

- Start ikke større opgaver før registrering forelægger
- Start ikke hvis, der er skader på asbestmaterialer!
- Kend dine materialer -Stop hvis du er i tvivl
- Undgå støvende arbejde!
- Begræns al spredning af støv!
- Hvis du er i tvivl - Brug værnemidler!

Relevant litteratur

Sbi-anvisning 228 & 229

Asbest-huset.dk

